

بازگشت استاد ساعد باقری به تلویزیون، نمونه درخشانی از بیان معارف را رقم زد. باقری، نخست در جایگاه کارشناس متون ادبی، گزینشی دقیق و شایسته از میان مجموعه کتاب ها و رساله ها فراهم آورده بود و سپس به عنوان يك مجری، این نوشته ها را با بیانی مناسب با بینندگان به اشتراك می گذاشت.

ادامه از صفحه ۷

به نظر من شبکه چهار می تواند آزادترین شبکه بین شبکه های مختلف صداوسیما باشد. آزادی بیان فرصت است و تهدید نیست و به نظر من برای جمهوری اسلامی فرصت های آن از تهدیدهایش بیشتر است و ما باید از این ترس نهادینه شده که در عرف سازمان صداوسیما وجود دارد، رد شویم. گفت وگو، پرسشگری و علوم انسانی امر ترسناکی نیست و باید از این ترس نهادینه شده رها شویم. ما در هر برنامه برای دعوت با اساتید مختلفی تماس می گیریم که عده ای از آنها قبول نمی کنند و به نظر من مشکل اینجاست که باید فضا را نسبت به گفت وگوهای علوم انسانی در نهادهای علمی و رسانه ای کشور بالاتر ببریم.

باتوجه به این که این برنامه در شبکه چهار روی آنتن می رود، پیش بینی می کردید که این میزان اثرگذار بوده و مخاطب را جذب خود کند؟

هر برنامه ای فراز و فرودهایی دارد، من با این ایده که ما گمان می کنیم برنامه های علمی و فکری مخاطبی ندارد و باید برای جذابیت آن به ایده های

سرگرمی سازی دست بزنیم همراه نیستیم، اما اگر پرسش های بیننده را نادیده بگیریم و به رسمیت بشناسیم، او هم شما را به رسمیت می شناسد و مخاطب برنامه شما می شود و لازم است نیاز او را پاسخ دهیم.

در طول این مدت با تعداد زیادی از استادان جلوی دوربین نشستم و به من اثبات شده که اگر بتوانید ضوابط حرفه ای کار را رعایت کنید و نشان دهیم که ایده ای برای این برنامه داریم و به مسائل مربوط به علوم انسانی واقفیم، بخش قابل توجهی از استادان و شبکه های دانشگاهی به شما رو می کنند و به آن اهمیت می دهند.

در نهایت اگر ما پرسش بیننده و ایده استاد دانشگاه یا اندیشمند را نشنیده بگیریم، بدون شك برنامه مخاطب خودش را خواهد داشت.

در پایان نکته ای درباره برنامه زاویه یا ناگفته قابل ذکری از این برنامه هست که بگویید؟

اصلی ترین ایده ما در برنامه زاویه این است که بتوانیم مناسبات و رفت و برگشت بین نهاد علم و جامعه را بهبود ببخشیم.

فرآیندی که می تواند به این رفت و برگشت

کمک کند، رسانه است که واسطه ای بین نهاد علم، نهاد سیاست و فضای عمومی جامعه است.

مردم، دولت و علم را رسانه می تواند به هم وصل کند و اصلی ترین کاری که می توانیم بکنیم این است که پرسش ها و مساله هایی که مردم دارند

عکس: مهر

و دولت درگیر آن است را صورت بندی و شناسایی کنیم و با زبان گویایی پیش روی نهاد علم قرار دهیم تا درباره آن سخنی گفته شود، حتی اگر این تحلیل ها و سخنان به طور کامل درست نباشند، با این کار منظره ای را ایجاد کنیم که مباحث مرور شود تا به ایده های بهتری دست پیدا کنیم.

دیدگاه

جای خالی رصد آسمان

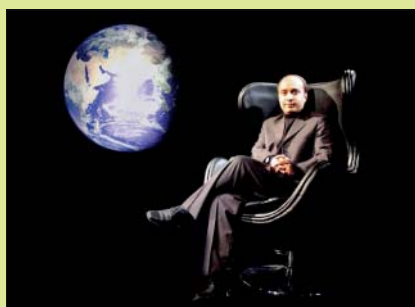
شاید تا چند سال پیش شبکه چهار برای دیده شدن در میان تعداد زیاد شبکه های تلویزیونی چندان تلاش و تقلای خاصی از خود نشان نمی داد و بر این باور بود که این شبکه با توجه به نوع تولیداتی که دارد مخاطب های خاصی را به سمت خود می کشاند. این در حالی بود که به نظر می رسید این اعتقاد مدیران شبکه نه به خاطر جذب مخاطب خاص که به دلیل نبود انگیزه برای افزایش مخاطب بوده است.

چون در هر صورت در همان سال هایی که شاید شبکه چهار تنها به عنوان يك شبکه كم مخاطب شناخته می شد و حتی از شوخی های طننازانه فضای مجازی نیز در امان نمانده بود يك برنامه توانست به شبکه چهار رونقی بدهد که شاید تا قبل از آن چنین رونقی را تجربه نکرده بود که بتواند برنامه ای در این شبکه بسیاری را مجاب کند در ساعتی مشخص کنترل تلویزیون را در دست بگیرند و شبکه چهار را برای دیدن يك برنامه انتخاب کنند.

علم نجوم شاید به نظر علمی با فهم سخت به نظر برسد که بسیاری نتوانند با آن ارتباط برقرار کنند، اما برنامه «آسمان شب» نشان داد که بسیاری از مخاطبان عادی دوست دارند ساعاتی از روز را به آسمان نگاه کنند و همچنان برایشان آنچه در آسمان وجود دارد جذاب است و آنقدرها هم برای فهم آن نیاز نیست تا تخصص و مهارت خاصی داشت کافی است بتوان با زبان عامیانه آنچه در آسمان می گذرد را روایت کرد.

آسمان شب، برنامه تلویزیونی بود که شاید تصور بر این می رفت برای دیده شدن لازم است تا پخش آن به شبکه های دیگری به جز شبکه چهار محول شود. اما دیدیم که برادران دوقلوی صفاریان پور توانستند موضوع نجوم را آنقدر جذاب و دیدنی به نمایش بگذارند که ماندگاری این برنامه با برنامه تلویزیونی ۹۰ قابل رقابت باشد. به طوری که آسمان شب از سال ۸۰ تا ۹۵ به طور مستمر پخش شد و هر فصل تازه آن با جذابیتی بیشتر از فصل قبل خودنمایی کرد.

برای همین هم با وجود آن که مدیران جوان تازه بر سر کار آمده شبکه چهار تلاش شان بر این

است تا با پخش برنامه های جذاب به میزان مخاطب های این شبکه اضافه کنند، اما در هر صورت خلأ نبود این برنامه در این شبکه بسیار به چشم می آید. به گونه ای که شاید بتوان گفت تاکنون هیچ برنامه ای نتوانسته است به اندازه برنامه آسمان شب برادران صفاریان پور تماشاگر را پای برنامه های شبکه چهار بنشانند.

آزاده باقری
روزنامه نگار

نگاه

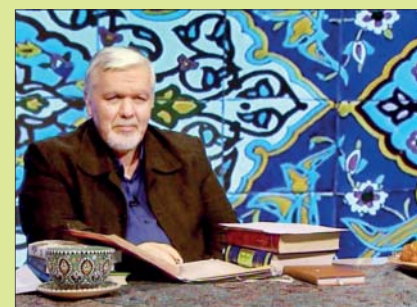
بازگشت بزرگان

برنامه سازی در تلویزیون، مانند بسیاری از حوزه های دیگر، از اقلیتی خلاق و نوآور و اکثریتی کلیشه ای و مبتلا به روزمرگی تشکیل شده است. در این میان، سختی تولید برنامه های معارفی، به دلیل پیچیدگی ها و ظرافت های خاصی که طلب می کنند، مضاعف می شود. چند کلیشه عمومی در این حوزه برنامه سازی در سال های اخیر وجود داشته و دارد.

یکی منبر رفتن کارشناس دینی برای مجری است. مجری مأخوذ به حیایی در برابر يك روحانی می نشیند و گوش جان به صحبت ها می دهد. بر اساس يك قرار نانوشته میان مخاطب و تلویزیون، هیچ سؤال ویژه ای هم قرار نیست مطرح شود. در فرم کلیشه ای دیگری، برنامه های معارفی، استودیویی مشرف به اماکن مقدس تدارک می بینند و مجری گاه و بی گاه به گنبد و گلدسته پشت سر اشاره می کند. در مورد برنامه های سحرگاہی هم مرور دل نوشته های پرطمطراق و بعضا کم عمق مجریان، تبدیل به فرم تکراری رسانه شده است.

در چنین وضعیتی ساخت برنامه ای که به نشر معارف دینی اهتمام داشته باشد اما در چنبره کلیشه ها گرفتار نیاید، کار بسیار سختی است. اما تجربه استاد ساعد باقری در برنامه سحرگاہی ماه مبارک رمضان نشان داد همچنان می شود با تمسك به ریشه ها و مبتنی بر اصول، کارهایی بدیع انجام داد. سحوری، بهانه بازگشت شاعر سرود ملی ایران به آنتن شد. لحن شیوا و کلام سدید استاد باقری حال خوشی برای سحرهای ماه مبارک فراهم می آورد. در این میان تاثیر تهیه کننده پرتلاشی مانند امیر قمیچی را نباید از چشم دور داشت. این همکاری ثمربخش در ماه محرم و در قالب برنامه سرگذشت هم ادامه پیدا کرد و آنجا هم جلوه تازه ای از معارف سیدالشهدا برای بینندگان بیان شد.

بازگشت استاد ساعد باقری به تلویزیون، نمونه درخشانی از بیان معارف را رقم زد. باقری، نخست در جایگاه کارشناس متون ادبی، گزینشی دقیق و شایسته از میان مجموعه کتاب ها و رساله ها فراهم آورده بود و سپس به عنوان يك مجری، این نوشته ها را با بیانی مناسب با بینندگان به اشتراك می گذاشت.

هم عاملیت کارشناس - مجری تامین می شد و هم از ارائه گفته های سطحی و دل نوشته های شخصی و شطحیات پرهیز به عمل می آمد.

همان طور که در ابتدا هم گفتم، برنامه سازی خلاقانه برای تلویزیون، کار دشواری است. باید به شبکه چهار و مدیرانش بابت تولید چنین برنامه هایی دستمیرزاد گفت.